

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institutionum Juris Canonici Sive Primorum totius Sacrae
Jurisprudentiae Elementorum. Libri Quatuor**

Febeo, Francesco Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1704

VD18 13560743-001

§. IV. De Conciliis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63052](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63052)

ctionem universalem supra totam Ecclesiam; atqui solus Summus Pontifex, & solum concilium generale à Summo Pontifice approbatum habet jurisdictionem universalem supra totam Ecclesiam; Concilium autem particulare habet tantummodo jurisdictionem supra diœcesim, vel provinciam pro qua congregatum est: ergo solum ea quæ Summus Pontifex, & quæ concilium generale approbatum decrevit, aut quæ Summus Pontifex facit sua, vim habent canonis universalis.

§. IV.

De Conciliis.

1. **A**D clariorem istorum intelligentiam, sciendum est nomine Concilii in Ecclesia nihil aliud intelligi, quàm conventum Episcoporum, aut etiam aliorum, qui de jure, vel privilegio, vel consuetudine admitti debeant, legitimè congregatum, ad statuendum collatis sententiis super rebus emergentibus, quod verum, aut utile judicaverint. Rursus sciendum est, plures esse ejusmodi conciliorum, seu conventuum species in Ecclesia. Aliud enim est concilium particulare, quod subdividitur in Diœcesanum, Provinciale, & Nationale; aliud concilium generale.

2. Concilium diœcesanum est quod in sua particulari diœcesi congregatur ab Episcopo,

ex

ex Presbyteris sui Episcopatus, quibus ipse Episcopus præest.

3. Concilium Provinciale vocatur ad quod vocantur omnes Episcopi suffraganei unius Provinciæ, quibus præest Metropolitanus, seu Archiepiscopus, cujus generis plurima reperiuntur in voluminibus conciliorum.

4. Concilium Nationale est ad quod vocantur omnes Archiepiscopi, & Episcopi unius Regni, vel nationis, quibus præest Patriarcha, vel Primas ejusdem Nationis, qualia sunt multa concilia Romana, Toletana, & Africana, quæ nonnunquam vocantur etiam generalia, quia videlicet generalia sunt relate ad illud Regnum, seu nationem, quamvis absolutè, & quoad totam Ecclesiam non sint universalia.

5. Demum concilium generale quod etiam appellatur OEcumenicum, hoc est totius orbis christiani, est, ad quod vocantur Episcopi totius Ecclesiæ, qui possunt, & debent eidem interesse nisi legitimè impediuntur, & cui præsidet Summus Pontifex per se, vel per suos Legatos. Ejus convocatio spectat unice ad Summum Pontificem, ut constat ex tota dist. 17. apud Gratianum, quemadmodum, & unice ad Summum Pontificem spectat ejusdem confirmatio, sine qua ejusdem canones nullatenus Ecclesiam obligarent, quam confirmationem requiri etiam pro conciliis Provincialibus de-

ci-

cisum fuisse à sacra congregatione in Florent. & Januen. die 24. Julii 1573. refert eruditissimus D. Pignatell. Consult. Canon. tom. 4. Consult. 132 num. 13.

6. In hac confirmationis necessitate fundatur celebris illa generalium conciliorum in Ecclesia celebratorum divisio, quorum aliqua dicuntur simpliciter approbata; alia simpliciter reprobata; alia partim approbata, partim reprobata. Primi generis sunt, quæ simpliciter confirmata fuerunt auctoritate Summi Pontificis. Secundi generis, quæ ab eadem auctoritate penitus sunt rejecta. Tertii demum generis, quæ partim confirmata sunt, videlicet quoad aliqua particularia, vel quoad aliquos canones; partim rejecta, sive quoad alia statuta aliosve canones non confirmata.

7. Concilia simpliciter approbata, & universaliter recepta in Ecclesia sunt 18. ut videri potest apud *Bellar. lib. 1. Controv. de Concil. cap. 5.* ex quo sequentem catalogum hic breviter atteximus, præscindendo ab iis, quæ celebrata sunt ab Apostolis, de quibus sermo est in libro Actuum Apostolorum.

8. Primum concilium est Nicenum, ita dictum quia celebratum fuit Nicæ in Bithinia. Incepit anno Domini 325. seu ut alii malunt anno 325. & duravit tribus annis. Convocatum fuit auctoritate S. Sylvestri Summi Pontificis, qui

et

eadem præfedit per suos Legatos Osium Episcopum, Victorem, & Vincentium. Interfuere 318. Episcopi, & ipse Imperator Constantinus Magnus non tamquam Judex, sed ut sua majestate pacem conciliaret, & promoveret. Causa congregandi concilii duplex fuit. Prima ut damnaretur hæresis Arriana, quæ negabat divinitatem Verbi Divini. Secunda ut resolveretur vetus controversia de die, in quo ab Ecclesia celebrari Pascha deberet.

9. Secundum concilium est Constantinopolitanum primum celebratum 56. annis post Nicænum authoritate S. Damasi Summi Pontificis, imperante Theodosio Magno Seniore. Quamvis autem eidem concilio nullus Episcopus interfuerit ex Provinciis Occidentalibus; adhuc tamen recipitur ab Ecclesia tamquam legitimum, & universale concilium, quia eodem tempore Summus Pontifex Romæ coegerat Synodum Occidentalium, conjunctisque animis atque sententiis, quamvis loco distantes, duæ illæ Synodi tanquam unica processerunt. In hoc concilio damnata fuit hæresis Macedonii, quæ Spiritus sancti Divinitatem negabat. Interfuerunt autem Episcopi ex diversis Provinciis 150.

10. Tertium concilium est Ephesinum celebratum anno Domini 434. vel ut alii malunt, anno 431. Cœlestino I. Summo Pontifice, &

B

Theo-

Theodosio juniore Imperatore, convenerunt 200. Episcopi, quibus præfuit Cyrillus Patriarcha Alexandrinus, tamquam Pontificius Legatus. causa congregandi hujus concilii fuit hæresis Nestorii, quæ impiè negabat B. Virginem esse Dei Matrem, & in Christo Domino ponebat duas Personas inter se distinctas, videlicet Personam Divinam, & personam humanam.

11. Quartum concilium est Calcedonense, Leone I. Summo Pontifice, & Marciano Imperatore, anno 454. vel ut alii volunt anno 451. Interfuerunt 630. Episcopi. Congregatum autem fuit ad damnandam hæresim Eutichetis, quæ unam tantum Naturam in Christo dari asserbat.

12. Quintum concilium est Constantinopolitanum II. Vigilio summo Pontifice, & Justiniano seniore Imperatore, anno Domini 553. Interfuerunt Episcopi 165. Causa ejus congregandi fuit ad damnandas quasdam propositiones Origenis, & tres libellos editos à Theodoro Mopsuesteno, Theodoreto Cirenfi, & Iba.

13. Sextum concilium est Constantinopolitanum III. inceptum ab Agathone summo Pontifice, sed terminatum, & approbatum à Leone II. imperante Constantino IV. dicto Pogonate, anno Domini 681. Interfuerunt 289. Episcopi. In hoc concilio damnata fuit hæresis eorum, qui unam tantum voluntatem in Christo esse

esse dicebant , unde vocabantur Monothe-
litæ.

14. Septimum concilium est Nicænum II. celebratum anno Domini 781. vel ut aliis placet 787. Adriano I. Summo Pontifice, & Constantino Imperatore ac Irene ejus Matre. Interfuerunt 350. Episcopi. Causa hujus concilii fuit, ut sustineretur cultus sacrarum imaginum, quæ ab hæreticis Iconoclastis impugnabatur.

15. Octavum concilium Constantinopolitanum IV. quod celebratum fuit Adriano II. Summo Pontifice, & Imperatore Basilio, anno Domini 870. circa numerum Episcoporum variant Authores. Eidem tamquam Pontificii Legati præfederunt Donatus, Stephanus Episcopi, & Martinus Romanæ Ecclesiæ Diaconus. Congregatum autem fuit pro depositione Photii injustè intrusi in sedem Constantinopolitanam, & pro constitutione Ignatii legitimi Episcopi.

16. Nonum est concilium Lateranense I. habitum anno 1123. Calisto II. Summo Pontifice, & Henrico V. Imperatore. De numero Episcoporum non constat inter Authores. Coactum autem fuit pro recuperanda Terra sancta contra infideles, & pro componenda concordia inter Summum Pontificem & Imperatorem.

17. Decimum est Lateranense II. celebra-

B 2

tum

tum anno 1139. Innocentio II. Summo Pontifice, & Conrado III. Imperatore. Interfuerunt 1000. Episcopi. Causa ejus congregandi fuit ut rescinderentur acta cujusdam Anacleti Antipapæ, & ut sustineretur Baptisma collatum Infantibus ante usum rationis, cujus valor ab aliquibus hæreticis impugnabatur.

18. Undecimum est Lateranense III. celebratum anno Domini 1179. Alexandro III. Summo Pontifice, & Friderico I. Imperatore. Interfuerunt 300. Episcopi. Coactum autem fuit pro destruenda hæresi Albigensium, ac Valdensium, & pro destruendis Schismaticis Ordinatis per intrusos Pontifices.

19. Duodecimum est Lateranense IV. Innocentio III. Summo Pontifice, & Friderico II. Imperatore, anno 1215. Interfuerunt Episcopi 412. causa ejus fuit ad damnandum hæreticalem errorem Abbatissæ Joachim, circa Mysterium Summæ Trinitatis, qui tamen non fuit formaliter hæreticus, eo quod omnia sua scripta subjecerit judicio Sedis Apostolicæ approbanda, vel corrigenda; & ad damnandum perversissimum dogma impii Almarici, ut videri potest in cap. *Damnatus 2. de Summa Trinitate, & de Catholica*, quod est desumptum ex eodem concilio. Alia etiam causa fuit pro moribus reformandis, & pro bello ineundo contra Saracenos, qui terram sanctam invaserant.

20. Decimum tertium est Lugdunense I. celebratum anno 1245. Innocentio IV. Summo Pontifice, & Balduino II. Imperatore Constantinopolitano. Convocatum fuit pro excommunicando Imperatore Friderico II. & pro suscipienda bellica expeditione ad terram sanctam. Interfuerunt 140. Episcopi.

21. Decimum quartum est Lugdunense II. celebratum anno 1274. Gregorio X. Summo Pontifice, & Rodulpho Imperatore. In hoc concilio fuit expressè definitum, seu declaratum id quod semper catholica Ecclesia professsa fuerat circa Processionem Spiritus Sancti, videlicet Spiritum Sanctum æternaliter procedere ex Patre, & Filio, non tamquam ex duobus principiis, sed tamquam ex uno principio; non duabus spirationibus, sed unica spiratione, ut videri potest in *cap. unico de Sum. Trin. & fide Cath. in 6.* quod ex hoc concilio desumptum est. Interfuerunt autem ex diversis christiani orbis partibus Episcopi circiter 500,

22. Decimum quintum est Viennense in Gallia celebratum anno 1311. Clemente V: Summo Pontifice, & Henrico VII. Imperatore. Coactum fuit ad examinandam causam militum Templariorum, qui de pluribus criminibus accusabantur; & ad extirpandas hæreses Beguardorum, & Beguinorum, &c. Ex hoc concilio extant Decreta in corpore Juris, quæ di-

cuntur Clementinæ. Adfuerunt Episcopi 300.

23. Attento ordine temporis, numerandum hic esset concilium Constantiense, & concilium Basileense; sed quia neutrum est simpliciter, & adæquatè approbatum, ideo de utroque sermo erit postea, quando omnia generalia concilia adæquatè approbata numeraverimus.

24. Decimum sextum concilium est Florentinum, anno 1438. Eugenio IV. Summo Pontifice, & Imperatore Constantinopolitano Joanne Paleologo, qui eidem concilio interfuit. Episcopi fuerunt 141. coactum fuit pro componenda unione inter Ecclesiam Latinam, & Græcam.

25. Decimum septimum est Lateranense V. celebratum anno 1512. quod inceptum fuit à Julio II. Summo Pontifice, & terminatum à Leone X. Maximiliano Imperatore. Numerus Patrum, qui huic concilio interfuerunt, fuit minor quàm fuerit in ullo alio concilio generali; numquam enim ad 120. pervenit. Congregatum fuit pro destruendo conciliabulo Pisano, quod absque authoritate legitima coactum fuerat, & in schismatica acta procedebat. Definita seu explicata fuit in eodem concilio catholica veritas, qua docemur animam rationalem esse immortalem, nec unam esse in pluribus hominibus, sed totidem numero quot sunt homines. In eodem concilio statuta sunt con-

concordata inter Rom. Pontificem , & Gallia Regem, spectantia præsertim ad præsentionem, & collationem Beneficiorum.

26. Decimumoctavum, & ultimum generale concilium est Tridentinum inchoatum anno 1545. & terminatum anno 1563. tempore summorum Pontificum Pauli III. Julii III. Pii V. & Imperatorum Caroli V. ac Ferdinandi I. ad destruendos Lutheri, aliorumque ejus temporis hæreticorum errores, necnon pro morum reformatione.

27. Ita sunt OEcumenica, seu generalia concilia auctoritate Sedis Apostolicæ simpliciter approbata atque communiter recepta. Inter concilia verò, quæ dicuntur partim approbata, & partim non approbata, numerantur potissimum ista tria, videlicet Francofordiense, Constantiense, & Basileense.

28. Francofordiense coactum fuit anno 794. Adriano I. Summo Pontifice, in civitate Francofurti ad Mænum. Hoc concilium confirmatum fuit ab Adriano quantum ad eam partem, in qua definiverat Christum non esse Filium Dei adoptivum; sed reprobatum fuit quantum ad alteram partem, in qua ex errore damnaverat Septimam Synodum.

29. Constantiense congregatum fuit anno 1414. tempore Schismatis, quo tres se gerebant tamquàm Pontifices in Ecclesia. Imperatore Sigis-

32 *Titulus Proamialis de Jure Can. in gen.*
mundo. Causa ejus celebrandi fuit ad extin-
guendum idem Schisma , & damnationem
Wicleffi, Joannis Hus , ac Hieronymi de Pra-
ga. Fuit autem approbatum à Martino V. so-
lum quoad ultimas Seffiones, & Decreta in ma-
teria fidei, conciliariter statuta , secundum quæ
recipitur ab omnibus catholicis.

30. Basileense fuit inchoatum anno 1431. &
per 18. ferè annos continuatum. Hoc conci-
lium utcumque in prima sui convocacione legi-
timum fuerit , statim tamen ac indebitam au-
thoritatem sibi arrogavit supra Rom. Ponti-
ficem, desit esse legitimum , & habitum fuit
tamquam Schismaticum conciliabulum, unde
omnia ejus decreta rescissa sunt , exceptis tan-
tummodo quibusdam dispositionibus circa
Beneficia Ecclesiastica, quæ dispositiones
approbatæ fuerunt à Nicolao V.
Summo Pontifice.

